

نقش وقف در توسعه کالبدی و اقتصاد شهری شهرهای اسلامی (مطالعه موردی: شهر مهدیشهر استان سمنان)

تحسین ربیعی نژاد^{۱*}، علی اصغر عرب^۱، زینب کرکه آبادی^۲
۱- گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

rabiei.tahsin@yahoo.com

۱- گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

arabaliasghar23@gmail.com

۲- دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

z.karkehabadi@yahoo.com

چکیده

وقف، سنت دیرینه بشری است که ایدئولوژی اسلامی تاکید فراوان به آن دارد. طبق ضوابط و اصول وقف، افراد حقیقی یا حقوقی بخشی یا همه ی دارایی یا ملک خود را به سازمان های مربوطه می بخشند تا از عایدات موقوفه همه افراد در موقوفه های عام ویا افراد و سازمان های خاص در موقوفه ها خاص از آن بهره مند شوند. این اخلاق حسنه در اعتقادات اسلامی ریشه دوانده و در رشد و توسعه شهر و همچنین اقتصاد شهری شهر های اسلامی نقش بسزایی ایفا می کند.

این مقاله با هدف بررسی نقش وقف در شکل گیری و توسعه فیزیکی شهر و اقتصاد شهری شهر های اسلامی، با استفاده از روش توصیفی-تعلیلی ضمن بررسی پیشینه وقف و موقوفات در شهرهای اسلامی و شهر مهدیشه ر استان سمنان، در صدد است تا از آن به عنوان راهبردی برای توسعه کالبدی و اقتصادی گام بردارد.

نتایج نشان داد که وقف و موقوفات نقش اساسی در توسعه کالبدی و اقتصاد شهری شهرهای اسلامی از جمله مهدیشه داشته است.

واژگان کلیدی: وقف، توسعه کالبدی، اقتصاد شهری، مهدیشه